

MAIMONIDES: MISCELLANEOUS CORRESPONDENCE

מאג דרוב מיימוןידים



Appointment as Ra'is al-Yahud (1169-1171)

*Maimonides' Installation as Ra'is al-Yahūd*²⁶

"[The purpose] of this blessed, auspicious, fortunate, and apposite document²⁷ is the installation as Ra'is of our glorious, esteemed, great, and holy master and teacher, our lord Moses, the Great Rav in Israel, the light of our times, etc., may God make steady the throne of his rule until the coming of Shiloh [the Messiah] and crown the assemblies of Jeshurun with his life and ornate them with the length of his days, son of our teacher Maimon, the Great Rav in Israel, etc., son of our teacher Joseph, the wise Dayyān, son of our teacher Isaac, the Great Rav in Israel. May God make it [this appointment] a good auspice for him and all Israel, an auspice of success"²⁸.

Maimonides' Installation as Ra'is al-Yahūd

(see note 26, above)

TS. Box JI, p. 75

- 1 גרף] הוא אלטמה אלמבארך
- 2 אלטמיד אלמפיק אלסדיד
- 3 ריאסה הגדול ישרה צפורה
- 4 תפארת כבוד גדולה קדושה
- 5 מרבו רבנו אדונינו משה הרב
- 6 הגדול בישראל אבי מןן ופלאו
- 7 צוף הנהו ידגלי מלמרתך שמש
- 8 עד מבוא יכון אלהינו] כסא משרתו
- 9 עד יבוא שילה דעטר מקהלתך
- 10 ישורון בהללו תפארתך באריכותך
- 11 ימיו בן אדוניו מרנלמרבנו מימך]
- 12 הרב הגדול בישראל החכם והגבון
- 13 וצל ולתחיה בן רבנו יוסף הדין
- 14 המשכיל המופלא החכם ה[מ]עולה
- 15 בן רבנו יצחק הרב הגדול בישראל ז[צל]
- 16 ישימו אלהינו עליו ועל כלל ישראל סימן
- 17 טוב סימן הצלחה ושלוה

Dated September 30, 1199, he wrote it to his friend, supporter and translator, Rabbi Samuel ibn Tibbon of Provence.

The Lord God Himself knows how I am able to write you this letter. I have had to run away from people, isolating myself in a hidden place. Sometimes, I have had to lean against the wall, and at others, I've had to write lying down because I am so ill and weak. I am already coming to old age. But with respect to your wish to come visit me here, I rejoice that you would like to come, and I long for your companionship. More than you would be happy to see me, I would be happy to see you, though it worries me that you would have to make the dangerous sea trip. My advice is that you should not risk it. What advantage would you have in coming here, except that you would see me for a few minutes? If you want to have a private audience with me and discuss matters of wisdom, don't even hope for one hour during the day or the night. I will write you **my daily schedule**:

I live in Fostat, and the Sultan [Saladin] lives Cairo. The distance between them is 4000 cubits [a mile and a half]. My duties to the Sultan are very heavy. I must see him every morning to check on his health. If one day he doesn't feel well, or one of the princes or the women of his harem doesn't feel well, I cannot leave Cairo that day.

It often happens that there is an officer or two who needs me, and I have to attend to healing them all day. Therefore, as a rule, I am in Cairo early each day, and even if nothing unusual happens, by the time I come back to Fostat, half the day is gone. Under no circumstances do I come earlier. And I am ravenously hungry by then. When I come home, my foyer is always full of people – Jews and non-Jews, important people and not, judges and policemen, people who love me and people who hate me, a mixture of people, all of whom have been waiting for me to come home.

I get off of my donkey, wash my hands, and go out into the hall to see them. I apologize and ask that they should be kind enough to give me a few minutes to eat. That is **the only meal I take** in twenty-four hours. Then I go out to heal them, write them prescriptions and instructions for treating their problems.

Patients go in and out until nightfall, and sometimes – I swear to you by the Torah – it is two hours into the night before they are all gone. I talk to them and prescribe for them even while lying down on my back from exhaustion. And when night begins, I am so weak, I cannot even talk anymore.

Because of all this, no Jew can come and speak with me in wisdom or have a private audience with me because **I have no time, except on Shabbat**. On Shabbat, the whole congregation, or at least the majority of it, comes to my house after morning services, and I instruct the members of the community as to what they should do during the entire week. We learn together in a weak fashion until the afternoon. Then they all go home. Some of them come back and I teach more deeply between the afternoon and evening prayers.



OBADYA WAS A MUSLIM CONVERT WHO LIVED IN JERUSALEM (C.1165-1185)

- Thus says Moses, the son of Rabbi Maimon, one of the exiles from Jerusalem, who lived in Spain:
- I received the question of the master Obadiah, the wise and learned proselyte, may the Lord reward him for his work, may a perfect recompense be bestowed upon him by the Lord of Israel, under whose wings he has sought cover.
- You ask me if you, too, are allowed to say in the blessings and prayers you offer alone or in the congregation: “*Our God*” and “*God of our fathers*,” “*You who have sanctified us through Your commandments*,” “*You who have separated us*,” “*You who have chosen us*,” “*You who have inherited us*,” “*You who have brought us out of the land of Egypt*,” “*You who have worked miracles to our fathers*,” and more of this kind.

איגרת תשובות אל ר' עובדיה הגר

[המקור העברי]

הגיעו¹ אלי² שאלות מרנא ורבנא עובדיה, המשפיל המבין גר צדק³, ישלם ה' פָּעֻלוֹ, ותהי משפּרתו שלמה מעם ה' אלהי ישראל אשר בא לחסות תחת כנפיו⁴.

(א) שאלה ראשונה – על עסקי הברכות והתפלות, בינה לבין עצמה או אם תתפלל בצבור, היש לה לומר 'אלהינו ואלהי אבותינו', ו'אשר קדשנו במצוותיו'⁵, ו'אשר הבדילנו'⁶, ו'אשר בחר בנו', ו'שהנחלת'⁷ את אבותינו, ו'שהוצאתנו מארץ מצרים', ו'שעשה נסים לאבותינו', וכל כיוצא בענינים אלו.

-
- Yes, you may say all this in the prescribed order and not change it in the least. In the same way as every Jew by birth says his blessing and prayer, you, too, shall bless and pray alike, whether you are alone or pray in the congregation. The reason for this is, that Abraham our Father taught the people, opened their minds, and revealed to them the true faith and the unity of God; he rejected the idols and abolished their adoration; he brought many children under the wings of the Divine Presence

תשובה - יש לך לומר הכל כתקנו, ואל תשנה דבר, אלא כמו
שיתפלל ויברך כל אורח מִיִּשְׂרָאֵל כְּדָרְאֵי לֵךְ לְבָרֵךְ וּלְהַתְפַּלֵּל בֵּין
שֶׁהַתְּפִלָּה יְחִידִי בֵּין שְׁהֵיִיתָ⁸ שְׁלִיחַ צְבוּרָה. וְעַקֵּר הַדָּבָר, שְׁאַבְרָהָם אָבִינוּ⁹
הוּא שֶׁלֵּמַד כָּל הָעָם וְהַשְׂכִּילֵם, וְהוֹדִיעָם דֶּרֶךְ¹⁰ הָאֱמֶת וַיַּחֲדוּ שֶׁל הַקְּב"ה,
וּבְעֵט בְּעִבּוּדָה זָרָה וְהִפְרַ עֲבוּדָתָהּ, וְהַכְּנִיס רַבִּים¹¹ מִתַּחַת בְּנֹפֵי הַשְּׁכִינָה

- Know that our fathers, when they came out of Egypt, were mostly idolaters; they had mingled with the pagans in Egypt and imitated their way of life, until the Holy One, may He be blessed, sent Moses our Teacher, the master of all prophets, who separated us from the nations and brought us under the wings of the Divine Presence, us and all proselytes, and gave to all of us one Law.

- **Do not consider your origin as inferior.** While we are the descendants of Abraham, Issac, and Jacob, **you derive from Him through whose word the world was created.** As is said by Isaiah: “One shall say, I am the Lord’s, and another shall call himself by the name of Jacob” (Is. 44:5).

וְדַע, כִּי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיּצְאוּ מִמִּצְרַיִם רַבֵּן עֹבְדֵי עֲבוֹדַת זָרָה הָיוּ בְּמִצְרַיִם,
נִתְעַרְבוּ בְּגוֹיִם וְלָמְדוּ מִמַּעֲשֵׂיהֶם, עַד שֶׁשָּׁלַח הַקֹּב"ה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ וְרַבֵּן³¹
שְׁלֹכֶל³² הַנְּבִיאִים, וְהִבְדִּילָנוּ מִן הָעַמִּים, וְהִכְנִיסָנוּ תַּחַת כּוֹנֵי הַשְּׁכִינָה, לָנוּ
וְלְכָל הַגֵּרִים, וְשֵׁם לְכָלֵנוּ חֻקָּה אַחַת. וְאֵל יְהִי³³ יְחוּסָה קֵל בְּעֵינֶיהָ, אִם
אֲנוּ מִתִּיחִסִּים אֶל אַבְרָהָם³⁴ יִצְחָק וְיַעֲקֹב¹⁴ - אֵתָהּ מִתִּיחֵס לְמִי שֶׁאָמַר
וְהָיָה הָעוֹלָם. וְכֵן מִפְּרִשׁ בִּישׁוּעִיהָ³⁵: "זֶה יֹאמֶר"³⁶ לֵה' אֲנִי, וְזֶה יִקְרָא³⁷
בְּשֵׁם יַעֲקֹב" - הַגֵּר יֹאמֶר לֵה' אֲנִי, וְהַיִּשְׂרָאֵלִי³⁸ יִקְרָא³⁶ בְּשֵׁם יַעֲקֹב³⁹.

Pinchas ben Meshulam Ha-Dayan came to Egypt
from Provence 1185-1194

וְאֲנִי אוֹמֵר לָךְ מָה אֶרְעָ לִי עֲתָה בְּדַבָּר זֶה. בָּא אֵלַי הַדִּין הַחֲסִיד⁷⁰
 וְקִנְטְרִים⁷¹ מִן הַתְּבוּר בִּידוֹ, יֵשׁ בּוֹ הַלְכוֹת רוֹצֵחַ מִסֵּפֶר גְּזֵיקִים⁷², וְהִרְאָה
 15 לִי הַלְכָה אַחַת, אָמַר לִי: קְרָא זֶה⁷³. קָרָאתִי אוֹתָהּ. אָמַרְתִּי לוֹ: מַה סִּפְקָ
 יֵשׁ בָּזוֹ? אָמַר לִי: בָּאֵי זֶה מְקוֹם נֹאמְרוּ דְבָרִים אֵלָיו? אָמַרְתִּי לוֹ: בְּמִקוֹמָן,
 אוֹ בְּאֵלּוֹ הֵן הַגּוֹלִין, אוֹ בְּסִנְהֶדְרִין בְּדִינֵי הַרוֹצֵחַ⁷⁴. אָמַר לִי: כָּבֵר חֲזַרְתִּי
 עַל הַכֹּל⁷⁵ וְלֹא מָצָאתִי. אָמַרְתִּי לוֹ: שְׁמָא בִירוּשָׁלַיִם? אָמַר לִי: בְּקִשְׁתִּי
 וְלֹא מָצָאתִי³⁹. לֹא בִירוּשָׁלַיִם וְלֹא בְּתוֹסֶפְתָּא. הִשְׁתוּמְמֵתִי כְמוֹ שְׁעָה⁷⁶,
 20 וְאָמַרְתִּי לוֹ: אֲנִי זוֹכֵר שֶׁבְּמִקוֹם פְּלוֹנֵי מַגִּטִּין נִתְפָּרְשׁוּ דְבָרִים אֵלָיו. הוֹצָאתִי
 גִּטִּין וְחִפְשֵׁתִי, וְלֹא מָצָאתִי. תִּמְהַתִּי וְנִבְהַלְתִּי, וְאָמַרְתִּי: הֵיכָן נֹאמְרוּ דְבָרִים

Let me tell you what transpired in this matter. I was approached by the pious judge holding a copy of my work concerning the laws of murder. He showed me one law and asked me to read it, and I read it. I asked him is there some doubt about this? He said to me where is this recorded? I told him in its place in the Talmud. He said to me I have reviewed it all and have not found this source. I said to him, perhaps it is in the Jerusalem Talmud? He said to me I looked there, too, and did not find it, nor in the Tosefta. I fretted awhile and said to him, I remember that this is clarified in the tractate Gittin, so I took out that tractate but did not find it. I was growing anxious so I asked myself where indeed is this written?

אלו ? הנח עתה, עד שאזכר מקומן. הוא יצא – ואני זכרתי. שלחתי שליח
והחזרתיו, והראיתי לו הדברים מפרשין בגמרא⁷⁷ ? במות אגב גררא. תמה
והלך. וכן תמיד אני בצער מזה שיבוא השואל וישאל: היכן נאמרו דברים
אלו ? פעמים אמר לו מיד: במקום פלוני, ופעמים לא, וחייה⁷⁸, לא אזכר
מקומן עד שאחפש⁷⁹ אחריהן. ועל זה אני מצטער הרבה, שאני אומר:
הרי אני המתבר, ויתעלם ממני מקום דבר זה, מה יעשו שאר בני אדם?

In the time it took me to remember, he had departed, so I sent someone to bring him back and I showed him an explicit talmudic source in tractate Yevamot. He was astonished, and he departed. From then on, I am always worried lest someone ask me where is this written? Occasionally, I can answer immediately; and on other occasions, I cannot, and I do not remember the source until I seek it out. And this causes me considerable grief. Since I am the author, if I cannot find the source, what will other people do?

Samuel ben Yehudah Ibn Tibbon (Lunel, Provence; 150-1232)

איגרת אל ר' שמואל אבן תיבון בעניני תרגום 'המורה'

[רובה בתרגום ר"ש אבן תיבון¹]

"לפי שכלו יהלל איש"².

(א) הגיעו אלי, אני משה בר' מימון הרב³ הספרדי זצ"ל, כל כתבי
 5 התלמיד היקר, המבין והמשפיל, גור התלמידים, צבי החכמים, ר' שמואל
 ש"צ בר' יהודה זצ"ל. ומקדם שנים שמענו השר הנכבד החכם
 אביה ר' יהודה זצ"ל, והודיעונו ברב חכמותיו וצחות לשונו בלשון עברי
 ולשון הגרי אנשים ידועים מאנשי אגראנאטה⁴, מהם אלפכאר⁵, ומהם הנזן
 בן מתקה, גם אחד מטליטולה בא הנה וספר לנו בכבודו נ"ע. וכן פשפא
 10 אצלנו ר' מאיר החכם היקר, שהיה למד אצל ר' אברהם⁶ הרב הגדול⁷
 שבפושקירש, ואצל ר' יעקב⁸ הרב זצ"ל, ואצל ר' אברהם בן⁹ עזרא
 נ"ע, גם הוא ספר לנו אודות החכם אביה, והודיע לי כל הספרים
 שהעתיק⁹* מספרי הדקדוק ומספרי החכמות. ולא ידעתי שהגית בן. וכיון
 שהגיעו כתביה בלשון עברי ולשון הגרי, והבגתי עניניה, וראיתי
 15 המקומות שנסתפקו לה ב'מורה הנבוכים', והמקומות שהרגשת בהם בשבוש
 הסופר, אמרתי כאשר אמר השיר הקדמוני¹⁰: "היא מעלה מאב לבן
 נוסעת". ברוך ששלם משכרת החכם אביה ר' יהודה זצ"ל, ונתן לו בן

- Anyone seeking to translate from one language to another who attempts to translate each word literally while preserving the sequence of the words in both versions, will produce an extremely dubious and corrupt translation.... A translator from one language to another must first understand the subject matter, and then he can render it in an intelligible fashion in the other language. It is impossible not to alter the sequence, or to translate one word in the original text with several in the target, or even to leave words out or add them, until everything will be comprehensible in the language into which he is translating.

(ב) הגיעו כתבי הישיבה¹ הנשאת², הנכבדת, המשפלת³, יתמיד ה' מעלתה ויוסיף הצלתה. ועמדתי על מה שספק לך העתקתו³, וראיתי המקומות ההם אשר טעה בהם הסופר, וידעתי ההקדמות⁴ והפרקים אשר לא התבאר לך ענינם הבנה שלמה, ובקשת פרושם. ואני אבאר לך הכל, אחר שאזכר לך כלל אחד, והוא, שכל מי שירצה להעתיק מלשון 5 ללשון ויבנו לתרגם המלה האחת במלה⁵ אחת, וישמר גם כן סדר המאמר וסדר הדברים - יטרח מאד, ותבוא העתקתו מספקת ומשבשת ביותר. וכן הגיה מפרש הבטריק⁵ לספרי ארסטו או ספר⁶ גאלינוס, ולפיכך באה העתקתו משבשת ביותר. ואין⁷ ראוי לעשות כן, אבל צריך למעתיק מלשון 10 אל לשון שיבין הענין⁷ תחלה, ואחר כן יספר אותו במה שיוכן ממנו הענין שהוא בלשון ההיא⁸. ואי אפשר לו מבילתי שיקדים ויאחר, ויספר על⁷ מלה אחת במלות רבות, ויספר על⁷ מלות רבות במלה אחת, ויחסר תבות ויוסיף תבות, עד שיסדר הענין ויבנו לפי הלשון ההיא אשר יעתיק אליה. וכן עשה חנין בן⁸ אסחאק⁹ בספרי גאלינוס, ועשה אסחאק בנו¹⁰ בספרי ארסטו, ועל כן באו פרושיהם מבארים ביותר, ועל כן¹¹

וְאִמְנֶם מִנְהַגְנוּ אָנוּ, אֲשֶׁר רָאִינוּ שֶׁהוּא נִצְרָד וְרָאוּי לְפִי מַה שְׁאָרַע
 לְאֲנָשִׁים מִן הַהֲרֹגָלִים הָרָעִים בְּאֵלוּ הַזְּמַנִּים וּבְאֵלוּ הַמְּקוֹמוֹת, הוּא מַה
 שְׁאִסְפָּר לָכֶם, וְזֶה, שֶׁבַת־תְּפִלַּת שְׁחֲרִית וּמוֹסָף בְּשַׁבָּתוֹת וּבְמוֹעֲדִים בְּיַחּוּד,
 בְּגִלְל רַבּוּי הָאֲנָשִׁים, אֶעֱשֶׂה אוֹתָהּ תְּפִלָּה אַחַת, כְּמִנְהַגְכֶּם¹⁰ בְּמוֹסָף רֵאשׁ
 5 הַשָּׁנָה. וְכֵן אִם אֲרָעָה לָנוּ תְּפִלַּת מְנוּחָה מְאַחֲרַת מְאֹד עַד שְׁאֲחֻשׁ¹¹
 שֶׁתִּשְׁקַע הַחֲמָה – אֲמַר לְשָׁלִיחַ צְבוּר לְהִסְדִּיר הַתְּפִלָּה בְּקוֹל רֶם וּבְקִדְשָׁה.
 וְרָאִינוּ שְׁאִין בְּזֶה הַפְּסֹד כָּלֵל, לְפִי שְׁמִי שְׁאִינוּ בְּקִי יֵצֵא בְּשִׁמְיעַת הַתְּפִלָּה,
 וְהַבְּקִי יִתְפַּלֵּל לְעֲצֻמוֹ עִם שְׁלִיחַ צְבוּר מְלֵה בְּמִלָּה. וְאֲשֶׁר חַיֵּב אוֹתִי לַעֲשׂוֹת
 כֵּן, הוּא הֵיזוֹת הָאֲנָשִׁים כָּלֵם בְּעַת תְּפִלַּת שְׁלִיחַ צְבוּר אֵינָם שְׂמִים לֵב לְמַה
 10 שִׁיאֲמַר, אֵלֶּא יִשְׁיַחוּ וַיֵּצְאוּ, וְהוּא יִבְרַךְ בְּרֻכָּה¹² לְבִטְלָה כְּמַעֲט¹³, הוּאִיל
 וְאִין מְקַשִּׁיב לָהּ. וְכֹל מִי שְׁאִינוּ בְּקִי, כְּשִׁירָאָה תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים וְזוּלָתָם
 מְשִׁיחִים, וּמְסִירִים כִּיחָם וְנִיעָם, וְנוֹהֲגִים מְנַהֵג מִי שְׁאִינוּ בַּתְּפִלָּה בְּעַת תְּפִלַּת
 שְׁלִיחַ צְבוּר – עוֹשֶׂה גַם הוּא כֵּן, וְנִקְבַּע בְּלְבוֹת הָאֲנָשִׁים כָּלֵם שְׁאִין שֵׁם
 תְּפִלָּה אֵלֶּא בְּעַת הַלְּחָשׁ. וְאִנְחָנוּ נֹאמַר בְּאִסּוּרֵי תוֹרָה "עַת לַעֲשׂוֹת לָהּ"
 15 הַפְּרוּ תוֹרְתָךְ"¹⁴, וְכֹל שֶׁכֵּן בְּסִדְר תְּפִלָּה. וַיֵּשׁ בְּזֶה מְשׁוּם הַסֵּרַת חֲלוּל
 הַשֵּׁם, אֲשֶׁר יִחְשַׁב בְּנוֹ שֶׁהַתְּפִלָּה אֲצִלְנוּ שְׁחוּק וְלַעֲג¹⁵, וַיֵּשׁ בְּזֶה הוֹצָאָת
 הָאֲנָשִׁים כָּלֵם מִיַּד¹⁶ חוֹבָה בְּלִי סִפְק¹⁷.

Our custom, as I shall relate it to you, is the result of people having acquired poor habits in these times and places. Namely, that during the *shacharit* and *musaf* services on Shabbat and on holidays, in particular, on account of the large attendance, I have stipulated that there be but one prayer--as is your custom in the *musaf* service of Rosh Hashanah. Similarly, if *mincha* is delayed considerably until I fear that it will pass sunset, I will instruct the *chazan* to recite the prayer and *kedushah* out loud. We have seen that nothing is lost thereby because anyone who is not expert will fulfill his obligation by listening to the *chazan*, while an expert can pray by himself along with the *chazan* word for word. That which prompted me to do this, is that during the repetition of the *amidah* people pay no attention to the *chazan*; rather, they converse with each other or they exit [the synagogue] and the blessings that he recites are almost in vain since no one is listening to them.



שו"ת רדב"ז חלק ד סימן צד (אלף קסה) R. David Ibn Zimra (1479-1573)

טענו קהל המוסתערב שזו תקנת הרמב"ם ז"ל שכתב בתשובה בלשון ערב וזה העתק שלה ראוי בזמננו שלא יתפללו בלחש ואח"כ בקול רם לפי שכשיחזור שליח צבור להתפלל בקול רם כל מי שהתפלל ויצא ידי חובתו יהפוך פניו לספר עם חבירו או לשיחה בטלה ויחזור פניו מהמזרח וירוק ויסיר כיחו וניעו וכשיראה אותו חבירו שאינו בקי יעשה גם הוא כן בלי ספק ויחשוב שזה שאומר שליח צבור אין לסמוך עליו וא"כ יצא מבית הכנסת כל מי שאינו בקי והוא לא יצא ידי חובתו ותבטל הכוונה אשר בעבורה חוזר שליח צבור התפלה שהוא להוציא את שאינו יודע. ואמנם כשלא יתפללו הקהל בלחש כלל אלא יתפללו הכל אחר שליח צבור תפלה אחת בקדושה כל מי שיודע להתפלל יתפלל עמו בלחש והבלתי בקיאים ישמעו ויכרעו כולם עם שליח צבור ופני כל העם אל ההיכל בכוונה ויצאו כולם ידי חובתן ויהיה הדבר הולך על נכון ויושר וימנע טורח האריכות ויוסר חלול השם שנתפשט בין העכו"ם שהיהודים רוקקים וכחים ומספרים בתוך תפלתם שהרי הם רואים זה תמיד ומעידים עליו וזה היותר נכון וראוי אצלי באלו הזמנים מצד הסבות שזכרתי וכתב משה עד כאן.

This will remove the desecration of God's name that has circulated among the gentiles, namely, that the Jews spit and expectorate and talk during davening—since they witness this regularly and testify to it...



אגרת אל עדת לוניל (1200)

LETTER TO THE COMMUNITY OF LUNEL

- To you, my honored friends, may you remain confident and strong, I have now to tell the truth: You, members of the congregation of Lunel, and of the neighboring towns, stand alone in raising the banner of Moses. You apply yourselves to the study of the Talmud and also cherish wisdom. **The study of Torah in our communities has ceased**; most of the bigger congregations are dead to spiritual aims; the remaining communities are facing the end. In the whole of Palestine there are three or four places only, and even these are weak, and in the whole of Syria none but a few in Aleppo occupy themselves with the Torah according to the truth, but they have it not much at heart. In the Babylonian Diaspora there are only two or three groups in Yemen, and in the rest of Arabia they know little of the Talmud and are merely acquainted with aggadic exposition.

ואתם, אלופי ומידעי, חזקו ויאמץ לבבכם, הרי אני מודיע לכם שלא
נשאר בזמן הזה הקשה אנשים להרים דגל משה, ולדקדק בדברי רבינא
ורב אשי,²⁷ אלא אתם וכל הערים אשר סביבותיכם, שידעת²⁸ שאתם
קובעין מדרשות תמיד, ושאתם בעלי בינה וחכמה. אבל בכל המקומות
האלה אבדה תורה מבנים, ורב²⁹ המדינות הגדולות מתות³⁰, ומעוטן
גוססות, וכמו שלושה ארבעה מקומות חולין³¹. בארץ³² ישראל ובכל
סוריא³³ מדינה אחת, והינו ארם צובה, היא³⁴ אחלב, ויש בה³⁵ מקצת
חכמים עוסקין בתורה, אבל אינם ממיתין עצמן באהל³⁶, ובכל הגולה³⁷
ובכל שנער שנים שלושה גרגרים, ובכל ערי²³ תימן וערי³⁸ הערביים
כלן מעט עוסקין בתלמוד, אבל אינן מבירין³⁹, אלא דרש וקבל שׁכר,

- Only lately some well-to-do men came forward and purchased three copies of my code that they distributed through messengers in these countries, one copy for each country. Thus, the horizon of these Jews was widened and the religious life in all communities as far as India revived. **The Jews of India** know nothing of the Torah and of the laws, save the Sabbath and circumcision. In **the towns of Barbary** which belong to the realm of Islam, the Jews read the Torah and observe it according to its literal meaning. What was inflicted upon **the Jews of Maghreb** as punishment for their sins you know.

- Therefore, be firm and courageous for the sake of our people and our God; make up your minds to remain brave men. Everything depends on you; the decision is in your hands. Do not rely upon my support, because I am an old man with gray hair. And know that for this not my age but my weak body is responsible..."

לְפִי שְׁבִקְצוֹת הַיָּמִים³⁰. וְכִבֵּר גִּתְנֵדְבוּ מִהֵן אַנְשִׁים בְּעֲלֵי מָמוֹן, יְבָרְכֶם
 אֶלְהֵינוּ, וְשִׁלְחוּ אֵלֵינוּ שְׁלוּחִים⁴⁰, וְקִנּוּ שְׁלוֹשָׁה⁴¹ נִסְחָאוֹת מִן הַחֲבוּר⁴²,
 10 וְכָתְבוּ⁴³ נִסְחָא⁴⁴ בְּכָל גְּבוּל וּגְבוּל, הוּא שְׁהָאִיר עֵינֵיהֶן וְחָקוּ מַעֲשֵׂיהֶן, עַד
 הַדֵּן. אֲבָל הַיְהוּדִים שְׁבָהֲדוּ אֵינֶן יוֹדְעִין הַתּוֹרָה שְׁבִכְתָּב, וְאֵין לָהֶן מִן הַדָּת
 אֶלָּא שֶׁהֵן שׁוֹכְתִין וְנִמְוָלִין לְשִׁמּוֹנָה. וּבְעָרֵי הָעֲלָגִים שֶׁהֵן בְּדַת יִשְׁמַעְאֵל⁴⁵,
 קוֹרְאִין הַתּוֹרָה⁴⁶ שְׁבִכְתָּב כְּפִשׁוּטָה⁴⁷. וְעָרֵי הַמְּעָרָב, בְּעוֹנוֹתֵינוּ, כְּבָר נֹדַע
 אֶת אֲשֶׁר נִגְזַר עָלֵיהֶן. וְלֹא נִשְׁאַרָה⁴⁸ לָנוּ עֲזָרָה אֶלָּא אַתֶּם, אַחֵינוּ, אַנְשֵׁי
 15 גְּאֻלְתָּנוּ, חֹקוֹ וְגִתְחֻזְקוֹ⁴⁹ בְּעַד עֲמִנוּ⁵⁰, וְהִשְׁתַּדְּלוּ לְהִיּוֹתְכֶם אִישִׁים בְּנֵי חֵיל,
 כִּי הַדָּבָר תְּלוּי בְּכֶם, וְעַלְיֶכֶם מִצְוַת יְבוּם, אוֹ חֵלֶץ אוֹ יָבֵם. וְאֵל תִּשְׁעֲנוּ
 עַל מְלַחְמָתִי, אֲנֹכִי הַיּוֹם לֹא אוֹכֵל עוֹד לְצֵאת וּלְבוֹא, שְׁכֹבֵר וְקִנְיָתִי וְשִׁבְתִּי,
 לֹא מְרַב הַשָּׂנִים, אֶלָּא מְטַבֵּעַ הַגּוּף, שֶׁהוּא יוֹדֵעַ חֵלִי. וְהַבּוֹרָא יִתְּ יָסִיעַ
 עַל יְדְכֶם, וַיִּשִׂים אֶתְכֶם לְשֵׁם וְלִתְהַלְלָהּ⁵¹ בְּקִרְבַּי הָאָרֶץ, אָמֵן.